

**RADA GMINY
MOKOBODY**

**UCHWAŁA NR XIV.113.2019
RADY GMINY MOKOBODY
z dnia 30 grudnia 2019 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506, ze zm.) w związku z art. 4¹ ust.1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277, tj.) i art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U z 2019 r., poz. 852 tj.) Rada Gminy Mokobody uchwała, co następuje:

§ 1.

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mokobody.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY**
Marian Mazurek

Załącznik
do Uchwały Nr XIV.113.2019
Rady Gminy Mokobody
z dnia 30 grudnia 2019 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz
Przeciwdziałania Narkomanii
Gminy Mokobody
na 2020 rok**

I WPROWADZENIE

Spośród wielu problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z nadużywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód alkoholowych oraz kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie z tego tytułu ponosi społeczeństwo i budżet państwa.

Nadmierna konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne, zarówno jednostki jak i rodziny, nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócenie porządku publicznego, wypadki samochodowe, przestępczość, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą społeczność i rodzinę. Prowadzi to do degradacji życia psychicznego, moralnego i duchowego. Zaburza więzi interpersonalne oraz uniemożliwia normalne funkcjonowanie w rodzinie i społeczeństwie.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom.

II Podstawa prawna i merytoryczna

Zadania z zakresu ochrony zdrowia i ich realizację nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 ze zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 tj.). Obowiązek ten wynika także z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 tj.) i Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Do zadań własnych gminy, zgodnie z ustawą z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2277 tj.), należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu (art. 4¹ ust. 1). W szczególności zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć

- sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
  - 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
  - 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U z 2019 r., poz.852 t.j.) przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

III Diagnoza problemów społecznych na terenie gminy Mokobody

Gmina Mokobody położona jest w województwie mazowieckim, w północno – zachodniej części powiatu siedleckiego. Oddalona jest od miasta stołecznego – Warszawy o około 80 km. Liczy około 119 km² powierzchni i 5068 mieszkańców.

W skład gminy wchodzi 30 sołectw.

W 2018 roku wykonano diagnozę zagrożeń społecznych na terenie gminy Mokobody poprzez badanie ankietowe, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców:

- uczniów szkoły podstawowej (klasy V-VI),
- uczniów szkoły podstawowej (klasy VII-VIII),
- dorosłych mieszkańców gminy,

Łącznie w badaniu wzięło udział 308 osób.

Celem przeprowadzonych badań była przede wszystkim analiza wybranych problemów społecznych, takich jak:

- problem spożywania alkoholu zarówno przez dorosłych jak i młodzież, dostępność produktów alkoholowych na terenie gminy;

- problem przyjmowania narkotyków przez młodzież jak również ich dostępność na terenie gminy, opinie i postawy wobec substancji psychoaktywnych;
- zjawisko przemocy w rodzinie, postawy i opinie względem tego problemu oraz opinie dorosłych na temat stosowania kar fizycznych, jako metody wychowawczej.

Poruszona została także kwestia wiedzy odnośnie działań profilaktycznych dotyczących problemu alkoholowego, prowadzonych na terenie gminy. Aby analiza ta była bardziej miarodajna, badaniem objęto różne grupy wiekowe respondentów. Analiza i interpretacja danych pozwoliła na sformułowanie wniosków oraz rekomendacji względem planowanych przyszłych działań profilaktycznych na terenie Gminy Mokobody.

Zagrożenie dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi jest szczególnie niepokojącym zjawiskiem, mającym miejsce w dzisiejszej rzeczywistości. Wymaga ono diagnozowania i podejmowania środków zaradczych. Celem podjętych badań, była próba określenia obszaru zagrożenia substancjami psychoaktywnymi młodzieży z placówek oświatowych oraz rozmiaru badanego zjawiska. Szczególnie uzyskanie informacji na temat obecności substancji psychoaktywnych w środowisku młodych ludzi, ich poczucia zagrożenia oraz doświadczenia w tym zakresie. Pod pojęciem substancji psychoaktywnych rozumiemy substancje pochodzenia naturalnego lub syntetycznego używane w celu zmiany stanu psychicznego.

Społeczna diagnoza uzależnień i innych zagrożeń społecznych uczniów w 2018 roku Lustracja „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Bieg po zdrowie”, „Trzymaj formę”, „Czyste powietrze” realizowana w szkołach z terenu Gminy Mokobody potwierdziła, że picie alkoholu przez młodzież jest bezpośrednio związane z obserwowaniem negatywnych zachowań rodziców. Badania wskazały, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży.

Można powiedzieć, że piwo dla co trzeciego ucznia nie stanowi żadnego problemu. Spośród uczniów szkół podstawowych co trzeci w ciągu ostatniego roku przebywał w obecności rówieśnika spożywającego ten trunk(33,6%).

Wino jest mniej popularnym wśród młodzieży trunkiem niż piwo. Z jego spożyciem przez rówieśników spotkał się co piąty uczeń(20,1%).

Wódka jako alkohol uznawany za najmocniejszy jest spożywana przez kogoś z grupy rówieśniczej w obecności prawie co czwartego ucznia(23,0%).

Szampan jest napojem alkoholowym, który zaraz po piwie jest następny pod względem popularności spożycia wśród uczniów szkół podstawowych. Z jego picciem spotyka się więcej niż co czwarty uczeń(26,1%).

Co dwudziesty uczeń szkoły podstawowej spotkał się w ciągu ostatniego roku z sytuacją, w której jego rówieśnik pił drinka (19,9 %).

Palenie papierosów w ciągu ostatniego roku ma za sobą co ósmy uczeń szkoły podstawowej (12,7%). W skali ogólnej różnica pomiędzy chłopcami a dziewczętami jest bardzo niewielka (chłopcy- 13,8%; dziewczęta- 11,6 %).

Do zapalenia marihuany przynajmniej raz na tydzień przyznaje się 2,6% ogółu ankietowanych-częściej chłopcy (3,4%) niż dziewczęta (1,8%). Częściej też do zapalenia marihuany w ciągu ostatniego roku przyznają się uczniowie starsi(6,5%) niż młodsi

(2,5%). Zarówno w grupie młodszej jak i starszej rzadziej po marihuanę sięgają dziewczęta niż chłopcy. Skala zjawiska mogłaby się wydawać znikoma, jednak budzi zaniepokojenie to, że wraz z wiekiem przybywa uczniów gotowych zapalić marihuanę.

Po dopalacze jako jeden z najbardziej niebezpiecznych środków odurzających wywołujących nieodwracalne zmiany w organizmie, niekiedy zakończone zgonem - w ciągu ostatniego roku sięgnęło 3,3% uczniów.

Otrzymane wyniki są bardzo niepokojące, gdyż już wśród uczniów szkoły podstawowej są osoby, które piły alkohol – klasy V-VIII 14%, to ma już inicjację alkoholową za sobą. Oznacza to, iż alkohol jest rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród badanej grupy młodzieży. Jeśli chodzi o okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem, na szczególną uwagę zasługuje fakt, że w obydwu grupach część respondentów przyznała, że po raz pierwszy piła z osobami dorosłymi, – co trzeci uczeń szkoły podstawowej i 15% uczniów alkohol piło z rodzicami. Duża część respondentów deklarowała, że po raz pierwszy piła alkohol z rówieśnikami – 37% uczniów szkoły podstawowej przyznało się do picia z rówieśnikami.

Pośród uczniów szkoły podstawowej do incydentów upijania przyznało się dwóch uczniów.

Największy odsetek badanej młodzieży wskazał na piwo, jako alkohol spożywany najczęściej – po 52% uczniów szkoły podstawowej wskazało na ten alkohol. Badanie wykazało, że młodzież eksperymentuje równolegle z różnymi substancjami psychoaktywnymi, zarówno legalnymi, jak i nielegalnymi. Substancje nielegalne wprawdzie nie są reklamowane wprost, jednak narkotykowe wizje i doznania są często obecne w kulturze masowej, przede wszystkim na forach internetowych adresowanych do młodzieży czy choćby w popularnych piosenkach. Konsumpcja narkotyków w młodym pokoleniu wzrasta. Dlatego działania zmierzające do ograniczania popytu na narkotyki wydają się ciągle podejściem, z którym można wiązać duże nadzieje.

By móc bliżej przyjrzeć się zjawisku na początku zapytano młodych respondentów czy zgadzają się z podziałem narkotyków na tzw. „twarde” i „miękkie”. Wyniki na poszczególnych etapach nauczania są dość podobne, jednak większość badanej młodzieży (74% uczniów klas V-VI szkoły podstawowej i 62% klas VII-VIII) nie ma zdania na ten temat, co może wynikać z braku rzetelnej wiedzy. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że istniejący podział na narkotyki „twarde” i „miękkie” nie jest do końca właściwy. Należy zdawać sobie sprawę, że jeden i drugi rodzaj to po prostu narkotyk, który w takim samym stopniu prowadzi do uzależnienia, a stosowanie owego podziału wprowadza w błąd młodych ludzi, którzy myślą, że narkotyki „miękkie” są bezpieczne.

Zapytano respondentów także o to, czy znają ze swojego otoczenia osoby, które „biorą” narkotyki. Najwięcej badanych osób stwierdziło, że nie zna takiej osoby – znacząca większość uczniów szkoły podstawowej klas V-VI – 87% oraz klas VII-VIII 78% zadeklarowało taką odpowiedź. Mimo to pojawiały się odpowiedzi, że respondenci znają 1 lub 2 takie osoby (7% uczniów klas V-VI szkoły podstawowej i klas VII – VIII 12% udzieliło takiej odpowiedzi), a nawet takie, które twierdzą, że znają w swoim otoczeniu więcej niż pięć osób używających narkotyków. Trzeba na ten fakt zwrócić szczególną uwagę, gdyż

każdorazowy kontakt młodego człowieka z osobą używającą substancji psychoaktywnych zwiększa także u niego ryzyko wystąpienia takich zachowań.

Pośród ankietowanych 7% klas VII-VIII szkoły podstawowej przyznało, że miało kontakt z narkotykami, natomiast, jeśli chodzi o klasę V-VI 4% badanych. Warto w tym miejscu podkreślić, że jeśli chodzi o narkotyki nie można mówić o bezpiecznej dla organizmu ilości czy o racjonalnym i kontrolowanym ich używaniu. Nawet jednorazowe przyjęcie narkotyku może skutkować uzależnieniem, a zwłaszcza w tak młodym wieku, w jakim są nasi respondenci. Bardzo duża część młodzieży jest zadania, że wiedza na temat narkotyków i ich działania na organizm człowieka nie jest wystarczająca. Taką opinię wyraziło 60% uczniów klas V-VI szkoły podstawowej i 56% klas VII-VIII. Jest to bardzo wyraźny sygnał do działania dla osób zajmujących się profilaktyką zwłaszcza wśród młodzieży. Potrzebuje ona rzetelnych informacji dotyczących substancji psychoaktywnych oraz ich zgubnego oddziaływania na organizm człowieka.

Dużą część respondentów nie zna miejsc gdzie można kupić narkotyki – 52% klas VII-VIII i 70% klas V-VI uczniów szkoły podstawowej. Wśród uczniów klas VII-VIII 22% uważa, że takim miejscem jest dyskoteka lub pub, 12% wskazało na ulicę/park, natomiast 14% wskazało na szkołę i jej otoczenie. Jeśli chodzi o uczniów klas V-VI szkoły podstawowej najczęstszą odpowiedzią jest okolica szkoły – 13% uczniów wskazało taką odpowiedź.

Po przeprowadzonym badaniu „diagnoza problemu zażywania substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów) wśród uczniów klas VI-VII, VII-VIII w placówkach oświatowych z ternu Gminy Mokobody wyciągnięto następujące wnioski:

- młodzież w szkole nie spożywa alkoholu, nie pali papierosów i substancji psychoaktywnych i dopalaczy,
- wśród młodzieży w niewielkim zakresie są dostępne substancje psychoaktywne i dopalacze,
- uczniowie posiadają odpowiednią wiedzę i ją stosują, w jaki sposób odmawiać kiedy jest im proponowane spożycie alkoholu, papierosów, dopalaczy i narkotyków,
- rodzice nie dostrzegają aby ich dzieci spożywały alkohol, dopalacze, narkotyki i papierosy,
- ponad połowa rodziców spożywa alkohol w obecności dzieci.

Z uwagi na występujące problemy wskazane w badaniach wśród uczniów konieczna jest realizacja programów profilaktycznych zwiększających świadomość dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz uczących pełnienia ról społecznych w społeczeństwie, odpowiedzialności za swoje zachowania oraz asertywności zachowań. Aby negatywne wzorce zachowań, brak kontroli spędzania wolnego czasu ze strony rodziców nie były przyczyną podejmowania przez uczniów ryzykownych zachowań trzeba kłaść nacisk przede wszystkim na prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Badaniem objęta została również grupa 100 dorosłych osób, przypadkowo wybranych mieszkańców Gminy Mokobody, z czego 56% stanowiły kobiety, natomiast pozostałe 44% mężczyźni.

Potrzebę edukacji rodziców, ale także innych dorosłych potęguje fakt, że część osób pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków ocenia ją, jako wystarczającą (40% respondentów udzieliło takiej odpowiedzi), jednocześnie twierdząc, że używanie narkotyków nie jest niebezpieczne, jeśli zdarza się rzadko – tak twierdzi 5% badanych. Jednocześnie w tym miejscu warto dodać, że młodzież ma kontakt z narkotykami, dlatego ważne, by przede wszystkim rodzice wiedzieli, co mogą zrobić, by ochronić dzieci. Może to sugerować, że działania profilaktyczne muszą mieć bardziej kompleksowy charakter i obejmować wszystkie grupy mieszkańców gminy, zwłaszcza właśnie rodziców.

Dorośli mieszkańcy Gminy Mokobody, jako jedne z najważniejszych problemów w środowisku lokalnym wskazali alkoholizm, przemoc w rodzinie i picie alkoholu przez młodzież. Warto zwrócić na to uwagę. Mieszkańcy oczekują działań mających na celu ograniczenie problemów alkoholowych (70% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 41% dorosłych mieszkańców nie wie, jakie działania podejmują lokalne władze, by wyeliminować ten problem.

Wśród najczęściej wymienianych działań, jakie powinny zostać podjęte przez władze lokalne, respondenci wskazali na pierwszym miejscu działania edukacyjne i profilaktyczne, następnie karanie sprzedawców, którzy łamią przepisy, udzielanie pomocy osobom i rodzinom, których ten problem dotyczy oraz kontrolę punktów sprzedaży alkoholu. Trzeba zaznaczyć, że respondenci wybierali niejednokrotnie kilka wymienionych działań. Pośród respondentów 3 osoby stwierdziły, że nie oczekuje żadnych działań ze strony gminy, ponieważ nie przynoszą one efektów. Spora część respondentów – 14% deklaruje, że alkohol nie pije wcale. Najwięcej respondentów, bo 28% deklaruje picie alkoholu rzadziej niż raz w miesiącu. Podobna część respondentów mówi o picciu raz lub kilka razy w miesiącu – kolejno 14% i 17%. Natomiast 3% dorosłych mieszkańców gminy przyznaje się do codziennego picia alkoholu.

Można stwierdzić, że problem picia alkoholu przez osoby dorosłe na terenie gminy Mokobody jest dość poważny. Konieczne jest, zatem podejmowanie działań w kierunku ciągłego jego zmniejszania. Zjawisko nadużywania alkoholu niestety niezwykle często łączy się z agresywnymi zachowaniami, także w miejscach publicznych, które mogą przejawiać się w formie bójek, wyzwisk, awantur czy pobić. Zapytaliśmy, zatem respondentów czy osoby pijące alkohol stanowią szczególne zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców. Twierdzącej odpowiedzi na to pytanie udzieliło 43% badanych, co oznacza, że problem jest poważny i niezbędne jest podjęcie kroków w celu zwiększenia bezpieczeństwa mieszkańców.

Zapytaliśmy respondentów, jak oceniają swoją wiedzę na temat narkotyków. Opinie respondentów podzieliły się, jednak więcej osób – 60% ocenia swoją wiedzę na temat narkotyków, jako niewielką. Pozostałe 40% uważa, że jest ona wystarczająca. Warto zwrócić uwagę na te dane. Wynika z nich, bowiem, że działania profilaktyczne powinny skupiać się nie tylko na młodzieży, ale także na dorosłych. Poprzez działania informacyjne wśród dorosłych, łatwiej ich także angażować we wspólne działania na rzecz młodych ludzi.

Ankieta została przeprowadzona w 12 punktach sprzedaży alkoholu na terenie Gminy Mokobody. Wśród respondentów 50% twierdzi, że sytuacje, kiedy osoba nieletnia próbuje kupić alkohol nie zdarzają się nigdy, natomiast także 50% respondentów deklaruje, że takie sytuacje mają miejsce, ale bardzo rzadko. Zapytano sprzedawców o to czy oni sami kontrolują

sprzedaż alkoholu osobom nieletnim. Wszyscy respondenci deklarują, że zawsze sprawdzają dowód tożsamości młodym ludziom, którzy próbują kupić alkohol lub papierosy. Nieco inaczej sytuacja ma się ze sprzedażą alkoholu osobie nieletniej, nigdy nie zdarzyło się to 12 osobom ankietowanym.

Część badanych uważa, że kontrola sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych na terenie gminy działa dobrze (43%) lub bardzo dobrze (36%). Kontrolę sprzedaży, jako „średnią” ocenia 21%. Co ważne, nikt nie ocenił kontroli w sposób negatywny?

Na zakończenie zapytano sprzedawców czy wiedzą, jakie działania służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych podejmują lokalne władze. Większość respondentów o takich działaniach wie – 64% udzieliło takiej odpowiedzi. Niestety nadal takich informacji nie ma 36% badanych sprzedawców napojów alkoholowych. Warto zwrócić uwagę na te dane i być może skupić się na szerszym informowaniu mieszkańców odnośnie podejmowanych przez władze lokalne działań profilaktycznych.

Podsumowując, w prowadzeniu działań profilaktycznych na terenie Gminy Mokobody tak samo istotne wydają się być strategie oparte na przekazywaniu rzetelnej, adekwatnej do odbiorców wiedzy, a także te oparte na rozwoju umiejętności psychospołecznych. Nie należy zapominać, że tymi odbiorcami nie mogą być tylko dzieci i młodzież, ale także istnieje silna potrzeba angażowania rodziców, nauczycieli, pedagogów. Tylko w taki sposób może odbywać się kompleksowa działalność profilaktyczna, a tylko taka może przynieść wymierne efekty. Nie zapominajmy także o kontroli punktów sprzedaży oraz przekazywaniu wiedzy osobom, które dysponują alkoholem na terenie gminy. Bardzo ważne by znały one i przestrzegały obowiązujących przepisów.

Rada Gminy Mokobody w dniu 7 czerwca 2018 roku Uchwałą Nr XXXI.220.2018 r. ustaliła dla Gminy Mokobody:

- 1) maksymalną liczbę 35 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - a) maksymalną liczbę 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo;
  - b) maksymalną liczbę 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18%, z wyjątkiem piwa;
  - c) maksymalną liczbę 10 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%.
- 2) maksymalną liczbę 15 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży, w tym:
  - a) maksymalną liczbę 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo;
  - b) maksymalną liczbę 5 zezwoleń na sprzedaż napojów o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% ,z wyjątkiem piwa;
  - c) maksymalną liczbę 5 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18%.

Powyższa uchwała ustala również na terenie Gminy Mokobody zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży. Punkt sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych

do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży, zwany dalej "punkt sprzedaży napojów alkoholowych" musi być usytuowany w odległości nie mniejszej niż 70 metrów od następujących obiektów chronionych położonych na terenie Gminy Mokobody:

- a) szkół i placówek oświatowo-wychowawczych,
- b) kościołów i cmentarzy.

Na terenie gminy funkcjonuje obecnie 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych w tym:

- 4 punkty handlowe ze sprzedażą pełnego asortymentu napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 2 punkty handlowe ze sprzedażą napojów alkoholowych typu piwo oraz powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 5 punktów handlowych ze sprzedażą napojów alkoholowych typu piwo przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży,
- 1 bar gastronomiczny z ze sprzedażą napojów alkoholowych typu piwo oraz powyżej 18% zawartości alkoholu przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Ilość mieszkańców przypadających na punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Na 1 punkt handlowy napojów alkoholowych przypada prawie 420 mieszkańców, gęstość sieci sprzedaży trunków wysokoprocentowych tzn. zawierających powyżej 18% alkoholu wynosi - 1 punkt na 840 mieszkańców gminy.

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych na podstawie oświadczeń w złotych

Lp	Zawartość alkoholu	W latach					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
1	do 4,5% i piwa	1.094.069	1.084.326	1.183.561	1.241.927,86	1.265.086,74	1.487.881,71
2	od 4,5% do 18%	76.095	93.114	75.762	77.697,57	79.289,06	89.104,50
3	powyżej 18%	876.097	911.482	951.257	956.978,64	925.525,83	1.000.844,61
	Razem	2.046.261	2.088.922	2.210.580	2.276.603,32	2.269.901,63	2.577.830,82

Źródło: UG Mokobody

W 2018 roku w punktach handlowych napojów alkoholowych znajdujących się na terenie Gminy Mokobody wykazano sprzedaż alkoholi na sumę 2.577.830,82 zł, w tym napojów o zawartości do 4,5% i piwa za kwotę 1.487.881,71 zł., od 4,5% do 18% za kwotę 89.104,50 zł., powyżej 18% za kwotę 1.000.844,61 zł. Ogólna kwota sprzedaży w stosunku do roku poprzedniego wzrosła, o 307.929,19 zł.

Ustalono również, iż wartość sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Mokobody do 2018 roku utrzymywała tendencję wzrostową.

Zestawienie dotyczące udzielonej pomocy dla rodzin dotkniętych alkoholizmem

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokobodach, jako jednostka organizacyjna powołana jest do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy Mokobody. Pomoc społeczna jest to działalność mająca na celu wspomaganie osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi osoby i rodziny do udzielania świadczeń pomocy społecznej w tut. Ośrodku są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm.

Do 30.10.2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mokobodach udzielił pomocy 4 rodzinom, w których występowały problemy alkoholowe tj. 13 osobom. Grupie 5 dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych alkoholizmem zostały sfinansowane obiady na łączną kwotę ok. 1.092,00 zł. Całkowita kwota udzielonej pomocy przez GOPS w Mokobodach w/w rodzinom wyniosła ok. 3.743,50 zł. (w tym zasiłki celowe w wys.1600,00 zł i 1051,50 zł okresowe).

Stan bezpieczeństwa i porządku publicznego w Gminie Mokobody

Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny, jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających. Aktem prawnym nakładającym na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390 ze zm.).

Do zadań tych należy:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Źródło: Komisariat Policji w Mokobodach

L.p.	Realizowano następujące przedsięwzięcia	Stan za rok				
		2015 Teren działania KP Mokobody 3 gminy	2016 Teren działania KP Mokobody 3 gminy	2017 Teren działania KP Mokobody 3 gminy	2018 Teren działania KP Mokobody 3 gminy	2019 Teren działania KP Mokobody 3 gminy
1	Zatrzymano na gorącym uczynku osoby, które znajdowały się w stanie nietrzeźwości kierując pojazdami mechanicznymi	28	22	19	13	15
2	Przeprowadzono interwencje domowych	352	369	282	269	207
4	Liczba osób pod wpływem alkoholu przewiezionych do Policijnego Pomieszczenia dla Osób Zatrzymanych	29	31	33	42	30
5	Liczba postępowań „Niebieskiej Karty” w Gminie Mokobody	7	6	8	8	9
6	Liczba przeprowadzonych pogadanek w szkołach z zakresu alkoholizmu i patologii społecznej	43	42	39	40	12

Według danych *Komisariatu Policji w Mokobodach*, który działa na terenie 3 gmin: Mokobody, Kotuń i Suchożebry widać tendencję wzrastającą wśród zatrzymań na gorącym uczynku sprawców przestępstw, którzy znajdowali się w stanie nietrzeźwości. Jednak wciąż u dużej części z nich badanie alkomatem wykazało powyżej 0,5‰. Zmniejszeniu uległa również liczba interwencji domowych ze znamionami przemocy w rodzinie. W prowadzeniu jest obecnie 9 „Niebieskich kart”, na terenie Gminy Mokobody. 30 osób zostało przewiezionych do Izby Wytrzeźwień. Przeprowadzono również 12 pogadanek w szkołach z zakresu alkoholizmu i patologii społecznej.

Leczenie terapeutyczne dla osób nadużywających alkohol

Obecnie Komisja współpracuje ze Szpitalem Specjalistycznym MSW w Otwocku i SPZOZ Łukowie.

W roku 2017 swoją działalność rozpoczął Punkt Konsultacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem gdzie mieszkańcy gminy Mokobody mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy specjalistów. Konsultacje można uzyskać w 3 pierwsze poniedziałki miesiąca w godz. 8⁰⁰ do 11⁰⁰. Znajduje się on przy ul. Cmentarnej 2 (budynek GOPS), I piętro. Zapisu można dokonać również prze telefon 25 641-13-48. Świadczący pomoc specjaliści, czyli psycholog i psychoterapeuta zapewniają pełną dyskrecję i indywidualne podejście do osoby szukającej pomocy. Ze względu na zainteresowanie

mieszkańców usługami punktu w roku 2018 rozszerzono działalność o możliwość spotkań również w miejscowości Niwiski oraz w miejscowości Osiny Dolne i Kisielany-Żmichy .

IV. Cele, zadania i realizacja.

Celem głównym Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Mokobody oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Kształtowanie polityki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii poprzez zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień. Wzrost kompetencji mieszkańców i uczniów szkół znajdujących się na terenie gminy z zakresu problematyki uzależnień i zachowań ryzykownych. Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu, narkotyków itp., wytycza główne kierunki działań profilaktycznych oraz działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, integrację i reintegrację społeczną osób współuzależnionych i uzależnionych. W roku 2020 w/w cele główne będą kontynuacją podjętych działań w latach poprzednich i planuje się je realizować poprzez następujące cele szczegółowe:

Cele szczegółowe:

- 1) zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania alkoholu i środków psychoaktywnych;
- 2) zwiększenie świadomości wśród dzieci, młodzieży i dorosłych na temat uzależnień;
- 3) niwelowanie problemów związanych z uzależnieniami;
- 4) ograniczenie dostępności do alkoholu i używania narkotyków;
- 5) ograniczenie szkód związanych z uzależnieniami;
- 6) promowanie zdrowego i trzeźwego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania ;
- 7) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczących wczesnego rozpoznania zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, środków zastępczych oraz umiejętności podejmowanych interwencji profilaktycznych;
- 8) działalność Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Urząd Gminy Mokobody przy współpracy:

- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mokobodach
- Komisariatu Policji w Mokobodach
- Zespołu Oświatowego w Mokobodach
- Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Niwiskach
- Gminnej Biblioteki Publicznej w Mokobodach